

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

9.439

Szerző:

Hely

Cím: *Ma hajnalban szétrombolták az Athenaeum nyomdáját*

Idő

"1921"

Forrás:

Magyarország

Személy

Pap.

1921. 10. 26

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyomat. 22 sz.

Ma hajnalban szétrombolták az Athenaeum nyomdáját

Kézigránátokkal robbantották fel a rotációs gépeket — Tönkretették Az Est Erzsébet-köruti kiadóhivatalát

— A Magyarországi tudósítójától —

A tegnapi zürzavaros állapotok közt valaki bizalmasan betelefont az Est szerkesztőségébe, hogy vigyázzanak, mert az éjszaka folyamán támadás készül az Athenaeum nyomdája ellen. A szerkesztőség nem vette túlságosan komolyan a jóindulatu figyelmeztetést, de azért rögtön telefonáltak Marinovich Jenő főkapitánynak, tudára adták, hogy milyen üzenetet kaptak és rendőri védelmet kértek. A VIII. kerületi kapitányságról Koós dr. rendőrkapitány intézkedésére két-két rendőrszem azonnal ki is ment a veszélyeztetett helyekre. Őrizték az Athenaeum Miksa-utcai nyomdáját és Az Est Erzsébet-köruti kiadóhivatalát.

Már ugy látszott, hogy az éjszaka nyugodtan mulik el, mikor hajnali két óra tájban menet tűnt föl a Rákóczi-úton. Számukat közel háromezre becsülik a szemtanúk. A Nemzeti Színház előtt haditanácsot tartottak s a különböző csoportok átvették az utasításokat. Külön csapatok indultak a Baresay-, Miksa- és a Rákóczi-ut torkolatához, amelyeket elzártak, azt a pár járőrelőt, akit az utcán találtak, figyelmeztették, hogy siessenek haza. Egy nagyobb csapat — a rendőri jelentés sze-

rómbettüket a földre szórták. Ezután következett sor a rotációs gépekre.

A mérnök vezetése alatt rátámadtak a munkásokra és a gépmesterekre:

— Azonnal indítsák meg a gépeket!

A munkások vonakodtak, mire a mérnök odaugrott a villanymotorhoz s megindította a rotációsokat. Erre társai nagy ólomlapokat kaptak föl és a hengerek közé vágták. A gépek recsegték s egy pillanat alatt összetörve álltak meg. A hengerek behorpadtak és megrepedtek. A másik rotációs gépnél kalapácsot és ólomrudakat dobáltak a hengerek közé s mikor a harmadiknál nem volt kéznél kemény tárgy: előkerültek a kézigránátok. Előzetesen azonban rúdjelre valamennyien kifutottak a teremből s a hatalmas detonáció után tértek oda vissza. A robbanás szétzúzta a hengereket, egész vasdarabok váltak le a szerkezeetről és füst töltötte meg a géptermet. Egy kézigránáttal tönkretették a villanyos kapcsolótáblát. Hasonló módon robbantották fel a negyedik rotációs gépet is.

Hogy a munka zavartalanul menjen, előzetesen elvágták a telefondrótokat és a tűzjelző-készüléket is tönkretették. A robbolás befejezése után nyugodtan cigarettára gyújtottak és valamennyien átvonultak Az Est Erzsébet-köruti kiadóhivatala elé. Itt is elállták a mellékutcákat s aztán nekiestek a vasredőnyöknek.

Feltörték a lakatokat, beverték a kirakatok üvegtábláit, meggyújták a villanylámpákat és teljes kivilágítás mellett megkezdték a rombolást. A kirakatokból és polcokról kidobálták a könyveket az utcára, egyik székot a másikkal zúzták össze, feltörték a pöntár szekrényeit, lábbal taposták össze a fiókokat s pár pillanat alatt romhalmaz volt kint-bent a kiadóhivatal. A telefondobozokat és kagylókat kihajigálták az utcára, majd megnyitották az összes gázcsapokat, meggyújtották a kályhák könyvet és papírt s aztán elmerint nyolevanhét ember — kézigránátokkal fölfegyverkezve bekanyarodott a Miksa-utca. Az Athenaeum kapuja előtt sétáló rendőröket hirtelen körülvevették és rájuk szóltak: ne merjenek ellenállni, mert bajuk lesz.

Az egyik becsöngetett a kapun, Kukla István portás gyanútlanul kinyitotta a kaput, mire egyszerre seregestül nyomultak be az épületbe. Egy barnaköpnyes fiatalember rákiáltott a megrémült portásra:

— Mutasd meg azonnal, hol vannak a rotációs gépek!

Majd elhangzott a második parancs is:

— Az egyik csoport az emeletre megy a mérnök úrral, a másik velem jön! Biztosíték előre!...

Ettől kezdve nagy pusztítás indult meg a hatalmas épületben. Az emeletre irányított csoport a szedőgépeket rohanta meg, kalapácsokkal estek neki a finom szerkezeteknek s percek alatt porrá zúzták a szedőgépeket. A tördelők asztalán észrevették, hogy ott hevernek formába szorítva az öntésre készített lapok, köztük a Magyarországi és Az Újság formátumai is. Felkapták ezeket a formákat és a földhöz csapták. Ezután a szedőszekrények következtek, kihúzták a fiókokat és az

nekültek a robbanás elől.

A gáz azonban nem robbant föl, mert gyenge volt a nyomás. Hajnali félnégy órakor már a helyszínére érkezett Kéri dr. rendőrkapitány, Götzinger detektív-felügyelő és öt detektív, több lovas- és gyalogosrendőr. A tettesek közül azonban már senkit sem tudtak elfogni. Öt órakor Mann Hugó vizsgálóbíró és a rendőrség tartották helyszíni szemlét s Marinovich főkapitány utasítására a legszigorubb nyomozás indult meg a tettesek kézrekerítése iránt.

A rendőrség intézkedett, hogy a Pallas, a Légrady Testvérek és a Népszava nyomdait egy-egy szakasz rendőr szállja meg. A nyomdák azóta őrizet alatt állanak. Az eddigi megállapítások szerint a kár meghaladja a tízmillió koronát.

Az Athenaeum gépei közül szétrombolták azt a rotációt is, amelyen a Magyarországi állították elő. A váratlan esemény a legnagyobb zavart idézhette volna elő a lap előállításában, azonban kiadóhivatalunk még a hajnali órákban gondoskodott nyomdáról és így sikerült elérnünk azt, hogy pár órai késéssel már expedíálhattuk a Magyarországi mai példányait. Ha egyes előfizetőink vagy vidéki elárúsítóink nem kapták meg ma idejében a lapot — ez tehát rajtunk kívülálló okból történt. A mai naptól kezdve a lap előállítása simán folyik.

A nyomdatulajdonosok a miniszterelnöknél

A Magyarországi Grafikai Főnökegyesülethez tartozó nyomdatulajdonosok holnap küldöttséget menesztenek Bethlen István gróf miniszterelnökhöz. Arra fogják kérni Bethlent, hogy a közrend és a

magántulajdon védelme érdekében tegye meg a legmesszebbmenő intézkedéseket a nyomdaüzemek védelmére. A tegnapi rombolások a munkások százait teszik kenyértelenné s a nyomdatulajdonosokat is nagyon érzékenyen sújtja, hiszen épp a napokban vállalták el a munkások magasabb bérét. A nyomdatulajdonosok különben ma értekezletet tartottak és elhatározták, hogy ha bármelyik nyomdat veszedelem érné: az ott előállított lapot szolidaritásból akármelyik más nyomda kinyomja.